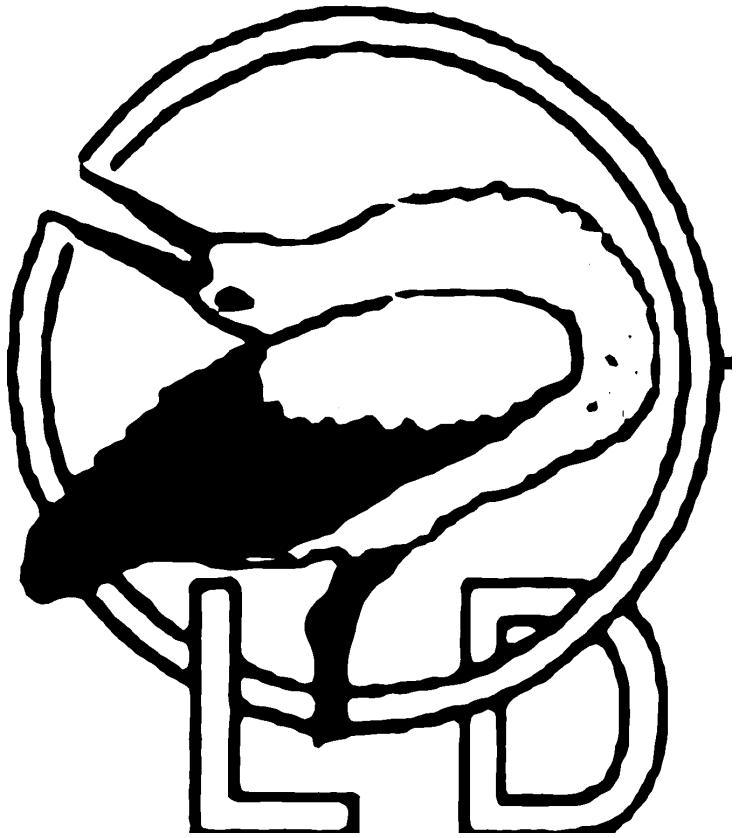
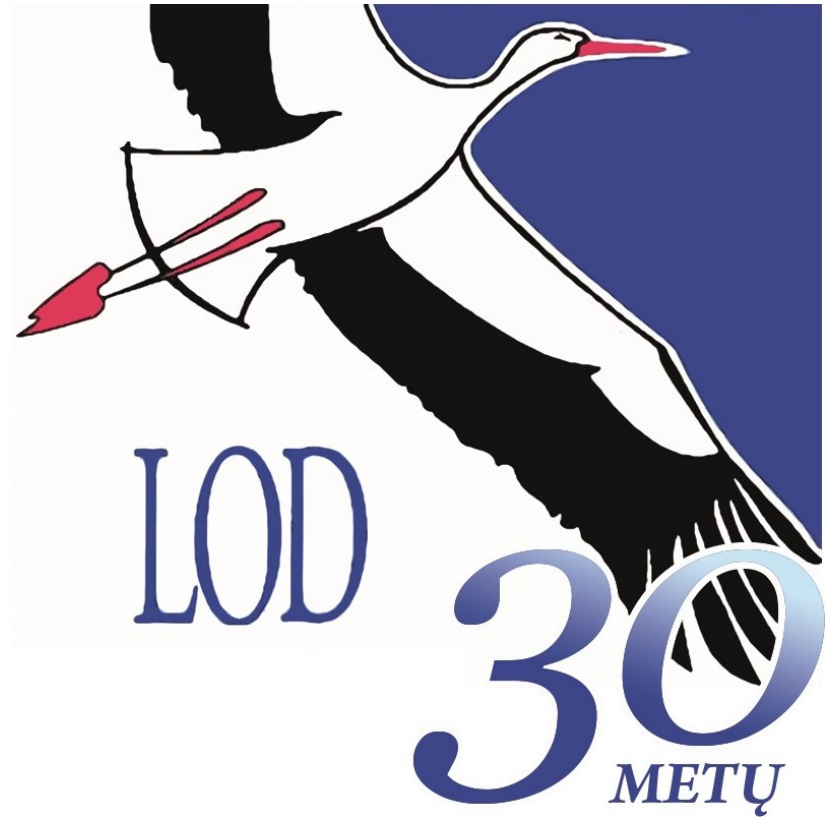

LIETUVOS ORNITOLOGŲ DRAUGIJOS ĮKŪRIMO ISTORIJA IR PRIEŠISTORĖ

Liutauras Raudonikis, Justina Mažulė

2019-11-15, Kaunas

PRIEŠISTORĖ

- Iki XX a. ornitofaunos apžvalga rėmėsi atskirų gamtininkų iniciatyva (K.Tyzenhauz, 1841, V. Taczanowski,1882.)
- XX a. pr. išlieka vieno žmogaus iniciatyva – prof. T. Ivanauskas. Tačiau jau tarpukaryje jam talkino gamtininkai T. Zubavičius, A. Vaitkevičius, J. Šeštokas

Tačiau:

- Šiemet sukako 100 metų, kai Lietuvoje valstybiniu lygiu pradėta rūpintis paukščių apsauga.
- T. Ivanausko pastangomis 1919 m. prie Lietuvos švietimo ministerijos buvo įsteigta Lietuvos gamtos tyrimo stotis. Ji privalėjo rinkti duomenis, tikslu geriau pažinti Lietuvos gamtą. Pirmojoje šios stoties ataskaitoje buvo pateiktas šalies paukščių sąrašas, nurodant konkrečių paukščių rūšių apsaugos reikmes. Tai buvo pirmoji mokslinė studija apie paukščius ir jų apsaugą Lietuvos valstybėje, atlikta valstybės užsakymu.

PRIEŠISTORĖ

- 1929 m. pradėti žieduoti paukščiai, įtraukiant savanorius
- 1937 m. įkurtas Žuvinto rezervatas
- 1924 m. Kaune pradėta organizuoti paukščių diena
- Išleisti T. Ivanausko „Lietuvos paukščių“ tritomiai (1938, 1949, 1955; 1957, 1959 ir 1964)
- Pokario laikotarpiu ornitologiniai tyrimai ir apsaugos problematika dėstomi tik aukštosiose mokyklose

PRIEŠISTORĖ

- Nuo 1973 m. ornitologai dirbo Zoologijos ir parazitologijos institute, darbai apibendrinami mokslinėse publikacijose
- Tyrimai tęsiami ir specialistai su ornitologo specializacija rengiami aukštosiose mokyklose
- Ornitologiniai tyrimai tęsiami Žuvinto rezervate, nuo 1975 m. – Aukštaitijos nacionaliniame parke ir Čepkelių rezervate
- T. Ivanausko Zoologijos muziejaus padaliniuose žieduojami paukščiai, sutelkiami mėgėjai žieduojantys paukščius
- Išleidžiamos knygos: „Lietuvos paukščiai“ (V. Logminas, 1979), „Sparnuočių namai“ (A. Aleknonis, V. Nedzinskas, 1980), kt. – tai paskatino domėjimąsi paukščiais

ORNITOLOGŲ DRAUGIJOS ĮSTEIGIMAS LIETUVOJE

- 1984 metais įkurta Lietuvos ornitologų draugija, asocijuota su Sovietų Sąjungos ornitologų draugija (Prezidentas – M. Žalakevičius)
- Aukščiausias draugijos valdymo organas - suvažiavimas, šaukiamas kas penkis metus, tarp suvažiavimų draugiją valdo 13 žmonių taryba, kuri suformuoja 5 žmonių prezidiumą.
- Tikslai: padėti Lietuvos ornitologams koordinuoti paukščių tyrimus, keistis moksline informacija, organizuoti mokslines konferencijas, plėsti paukščių tyrimus

ORNITOLOGŲ DRAUGIJOS ĮSTEIGIMAS LIETUVOJE

- Įsteigta 1989 m. vasario 2 d. buvusio „sąjunginio“ skyriaus narių visuotinio susirinkimo metu
- Tai antroji Lietuvoje nepriklausoma visuomeninė organizacija (po Lietuvos teisininkų draugijos)
- Įregistruota Gamtos apsaugos komitete, kuriame nurodyta ir jo būstinė
- Svarbiausi tikslai: paukščių tyrimai, apsauga, paukščių pažinimas.
- Po steigimo, Draugijos veiklą organizavo susirinkimo išrinkta valdyba ir taryba
- Draugija vienijo VISUS, BESIDOMINČIUS PAUKŠČIAIS!

LIETUVOS ORNITOLOGŲ DRAUGIJOS VEIKLA

- Nuo 1992 m. leidžiamas žurnalas „Ciconia“
- 1993 m. Zoologijos ir parazitologijos institutas skiria patalpas su baldais Draugijos sekretoriatui
- 1995 m. Draugija įregistruojama LR Teisingumo ministerijoje, veikla reglamentuota remiantis įregistruotais įstatais
- Nuo 1994 m. Draugija atstovauja BirdLife International Lietuvoje (asocijuota narė)
- Nuo 1995 m. darbą pradeda Draugijos sekretoriato darbuotojai
- 1995 m. pradėtas leisti populiarus žurnalas „Baltasis gandras“

LIETUVOS ORNITOLOGŲ DRAUGIJOS VEIKLA

- 1999 m. draugija vienija 1000 narių, veikia 4, juridinį statusą turintys skyriai, 30 klubų
- Sekretoriate dirba 5 darbuotojai
- LOD veiklą remia Danijos ornitologų draugija
- Vykdoma (rotacijos principu) ne mažiau dviejų tarptautinių projektų
- Vykdomi įvairūs paukščių tyrimai šalies mastu
- Į veiklą aktyviai įtraukiami LOD nariai
- Organizuojami įvairūs renginiai

LIETUVOS ORNITOLOGŲ DRAUGIJOS VEIKLA

- Nuo 2018 m. LOD tapo tikruoju BirdLife International partneriu
- Iki 2019 m. LOD įgyvendino daugiau nei 10 tarptautinių ir 20 nacionalinio lygmens projektų, skirtų paukščių apsaugai, draugijos plėtrai ir visuomenės švietimui
- Išleista daugiau nei 10 knygų apie paukščius, keliasdešimt brošiūrų, kiti informaciniai leidiniai
- Leidžiamas žurnalas „Paukščiai“
- Informacija apie Draugijos veiklą pateikiama LOD bei projektų svetainėse